

خلاصه گزارش سالانه فین تیک

عربستان سعودی

۲۰۲۳

مقدمه و فهرست محتوا

این گزارش سالانه توسط تیم Fintech Saudi منتشر شده و با حمایت بانک مرکزی عربستان (SAMA)، سازمان بازار سرمایه (CMA) و سازمان بیمه تهیه شده است. هدف این گزارش تحلیل وضعیت فعلی و ترسیم چشم‌انداز آینده صنعت فین‌تک در عربستان سعودی است.

گزارش شامل بخش‌های زیر می‌باشد:

- فصل اول: استراتژی فین‌تک عربستان سعودی
- فصل دوم: مروری بر اکوسیستم فین‌تک
- فصل سوم: تحلیل عمیق بخش‌های مختلف فین‌تک در عربستان
- فصل چهارم: روندهای تأمین مالی

فصل اول: استراتژی فین تک عربستان سعودی

استراتژی فین تک عربستان سعودی

استراتژی و اهداف کلیدی استراتژی فین تک عربستان بخشی از برنامه توسعه بخش مالی (FSDP) در راستای چشم انداز ۲۰۳۰ است.

این استراتژی اهداف زیر را دنبال می کند:

- دستیابی به ۵۲۵ شرکت فعال فین تک تا سال ۲۰۳۰
- ایجاد ۱۸,۰۰۰ شغل مستقیم در حوزه فین تک
- افزایش سهم فین تک در تولید ناخالص داخلی به ۱۳.۳ میلیارد ریال سعودی
- جذب سرمایه گذاری خطرپذیر به ارزش ۱۲.۲ میلیارد ریال سعودی

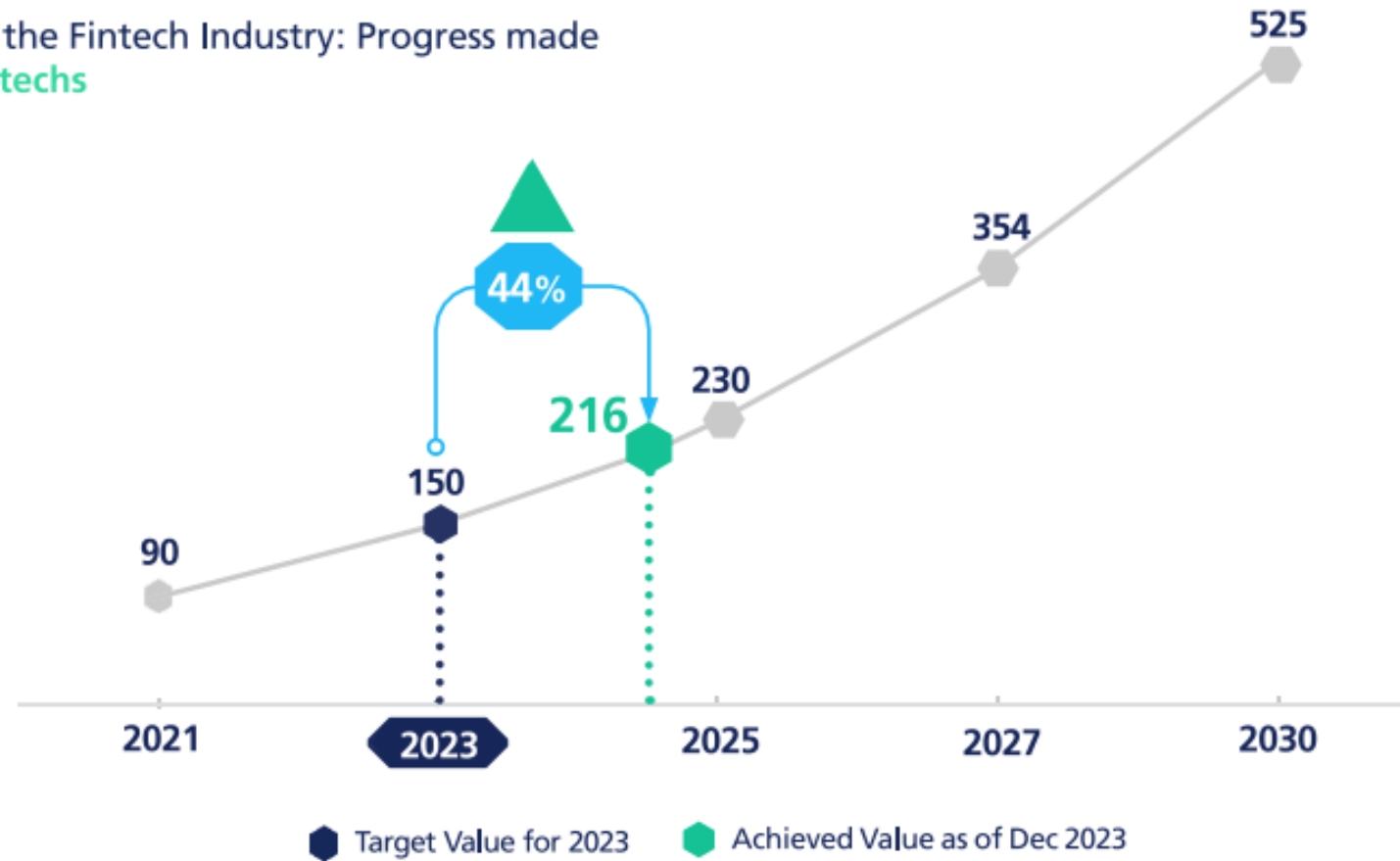
استراتژی فین تک عربستان سعودی

پیشرفت‌های سال ۲۰۲۳:

- تعداد شرکت‌های فین تک فعال به ۲۱۶ رسید که بیشتر از هدف ۱۵۰ شرکتی تعیین شده در برنامه بود.
- تعداد مشاغل مستقیم ایجاد شده در این سال (۲۰۲۳) در بخش فین تک به ۶,۷۲۶ نفر رسید که بیش از هدف سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ بود.
- ارزش سرمایه‌گذاری‌های جذب شده توسط فین تک‌ها به ۶.۹ میلیارد ریال سعودی رسید که هدف تعیین شده برای سال ۲۰۲۳ (۷۴۲ میلیون ریال) را با افزایش ۸۳۰ درصدی پشت سر گذاشت.

تعداد شرکتهای فین تک فعال

Figure 1.3:
2030 Goals for the Fintech Industry: Progress made
Number of Fintechs

فصل دوم: مروری بر اکوسیستم فین تک

مروری بر اکوسیستم فین تک

رشد اکوسیستم فین تک عربستان از یک صنعت نوپا در سال ۲۰۱۸ به یک هاب فعال فین تک در سال ۲۰۲۳ تبدیل شده است. این رشد به واسطه عواملی مانند تقاضای بالای مصرف‌کنندگان برای خدمات مالی نوآورانه، حمایت‌های دولت و محیط رشد و نظارتی مناسب به دست آمده است.

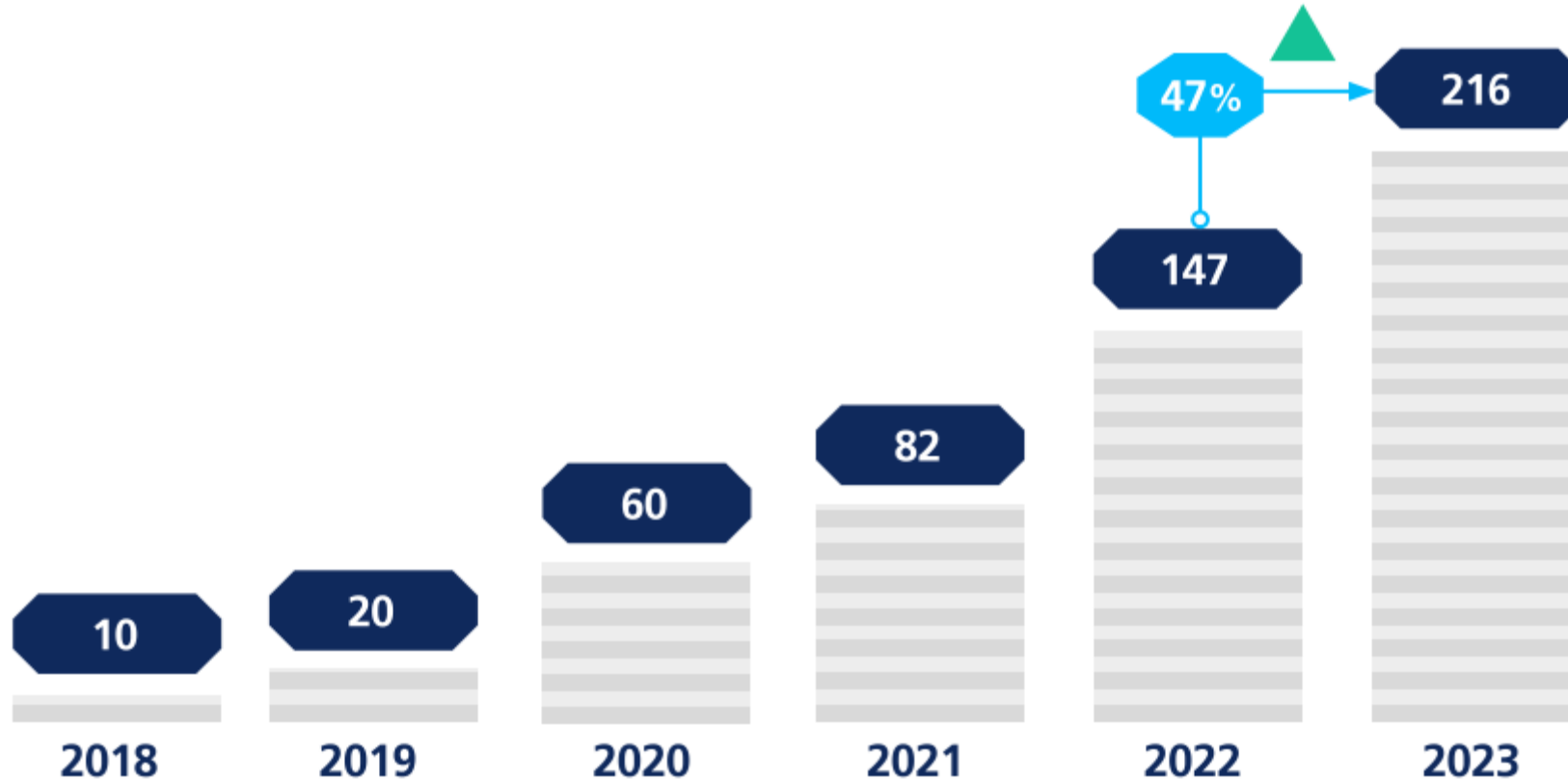
بخش‌های فین تک در عربستان:

- فین تک‌های تنظیم‌شده توسط SAMA: شامل بخش‌هایی مانند پرداخت‌ها، بانکداری دیجیتال، جمعیت‌های پس‌انداز دیجیتال، و بانکداری باز.
- فین تک‌های تنظیم‌شده توسط CMA: شامل مدیریت سرمایه‌گذاری، مشاوره سرمایه‌گذاری و سرمایه‌گذاری‌های جایگزین.
- فین تک‌های تنظیم‌شده توسط IA: بخش بیمه فین تک.
- فین تک‌های غیرنظارتی: شامل ابزارهای کسب‌وکار، راهکارهای پشتیبانی بانکی، و پلتفرم‌های پرداخت خاص.

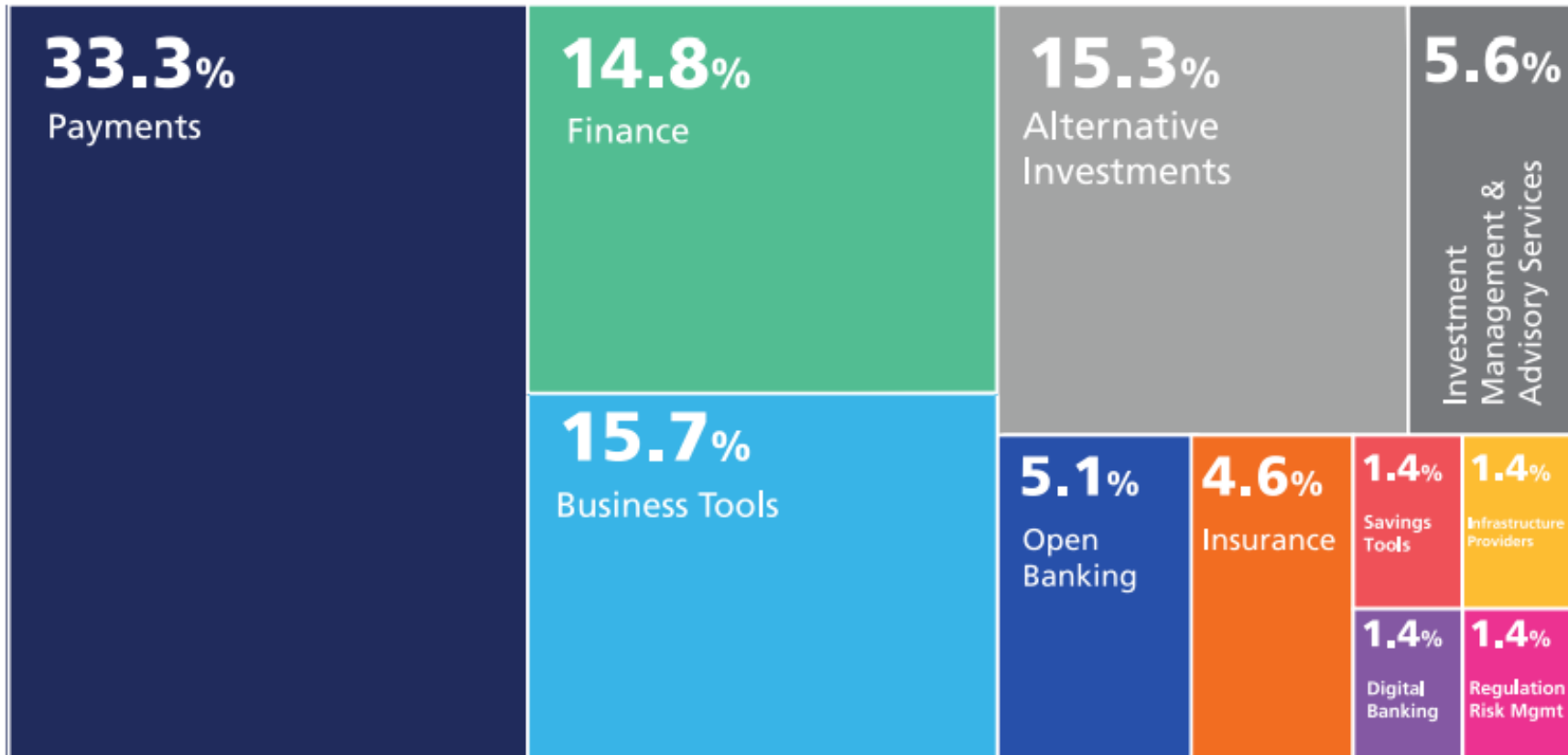
نرخ رشد تعداد شرکت های عملیاتی حوزه فین تک

Figure 2.1:
Growth in the number of operational Fintechs in KSA

سهم شرکت ها بر اساس حوزه فعالیت

Figure 2.2:
Distribution of fintechs in KSA by type of activity
(216 operational fintechs in 2023)

فصل سوم:

تحلیل بخش‌های فین‌تک در عربستان سعودی

۱. پرداخت ها

تحولات بخش پرداخت‌ها:

• کیف‌پول دیجیتال: تعداد کیف‌پول‌های الکترونیکی با مجوز SAMA در سال ۲۰۲۳ به ۱۰ عدد افزایش یافت (از ۹ در سال ۲۰۲۲). تعداد کاربران کیف‌پول‌های دیجیتال به ۲۱.۶ میلیون نفر رسید که نسبت به ۱۳.۹ میلیون نفر در سال قبل ۵۶ درصد افزایش یافته است.

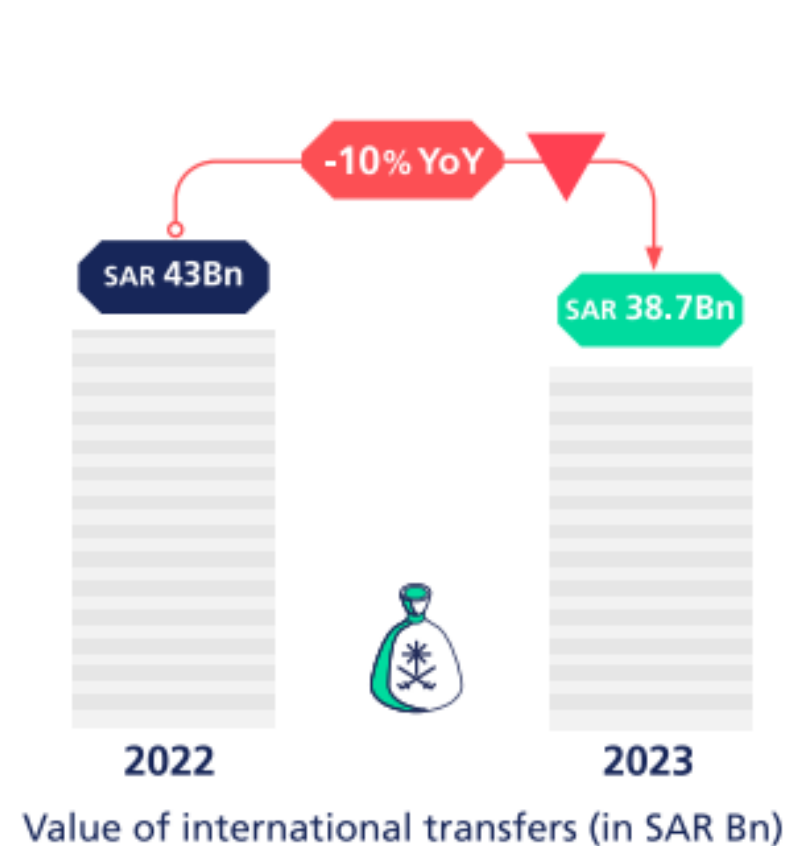
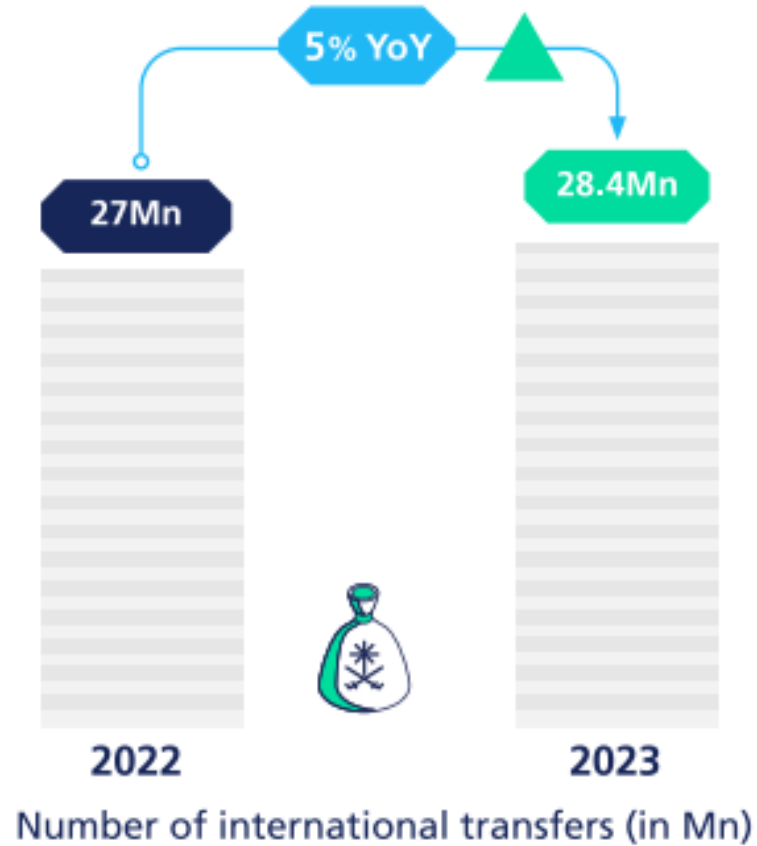
• پرداخت فروشگاه‌های (POS): تعداد پایانه‌های فروش در سال ۲۰۲۳ به ۱.۷ میلیون دستگاه افزایش یافت که ۲۱ درصد رشد داشته است. تعداد تراکنش‌ها نیز به ۹ میلیارد رسید و ارزش تراکنش‌ها به ۶۱۴ میلیون ریال سعودی رسید.

تراکنش‌های بین‌المللی و محلی:

• انتقال‌های محلی: تعداد انتقال‌های محلی از کیف‌پول‌های دیجیتال به ۳۰.۹ میلیون تراکنش رسید و ارزش آن‌ها به ۳۶.۶ میلیارد ریال سعودی بالغ شد.

• انتقال‌های بین‌المللی: تعداد انتقال‌های بین‌المللی به ۲۸.۴ میلیون افزایش یافت ولی ارزش آن‌ها با ۱۰ درصد کاهش به ۳۸.۷ میلیارد ریال سعودی رسید.

Figure 3.1.14:
Total number and value of international transfers from EMI Digital Wallets

۲. تأمین مالی و پس انداز

مدل‌های مختلف تأمین مالی:

خرید اکنون، پرداخت بعداً (BNPL):

- تعداد کاربران BNPL به ۱۳.۲ میلیون نفر افزایش یافت که نسبت به سال قبل ۳۲ درصد رشد داشته است.
- تعداد شرکت‌های فعال در این حوزه از ۳ در سال ۲۰۲۲ به ۸ در سال ۲۰۲۳ افزایش یافته است.
- ارزش کل کالاهای فروخته‌شده با استفاده از BNPL به ۲۶.۶ میلیارد ریال سعودی رسید که بیش از سه برابر نسبت به سال قبل بود.
- تعداد تراکنش‌های BNPL به ۴۳.۳ میلیون رسید که ۱۷۸ درصد رشد را نشان می‌دهد.

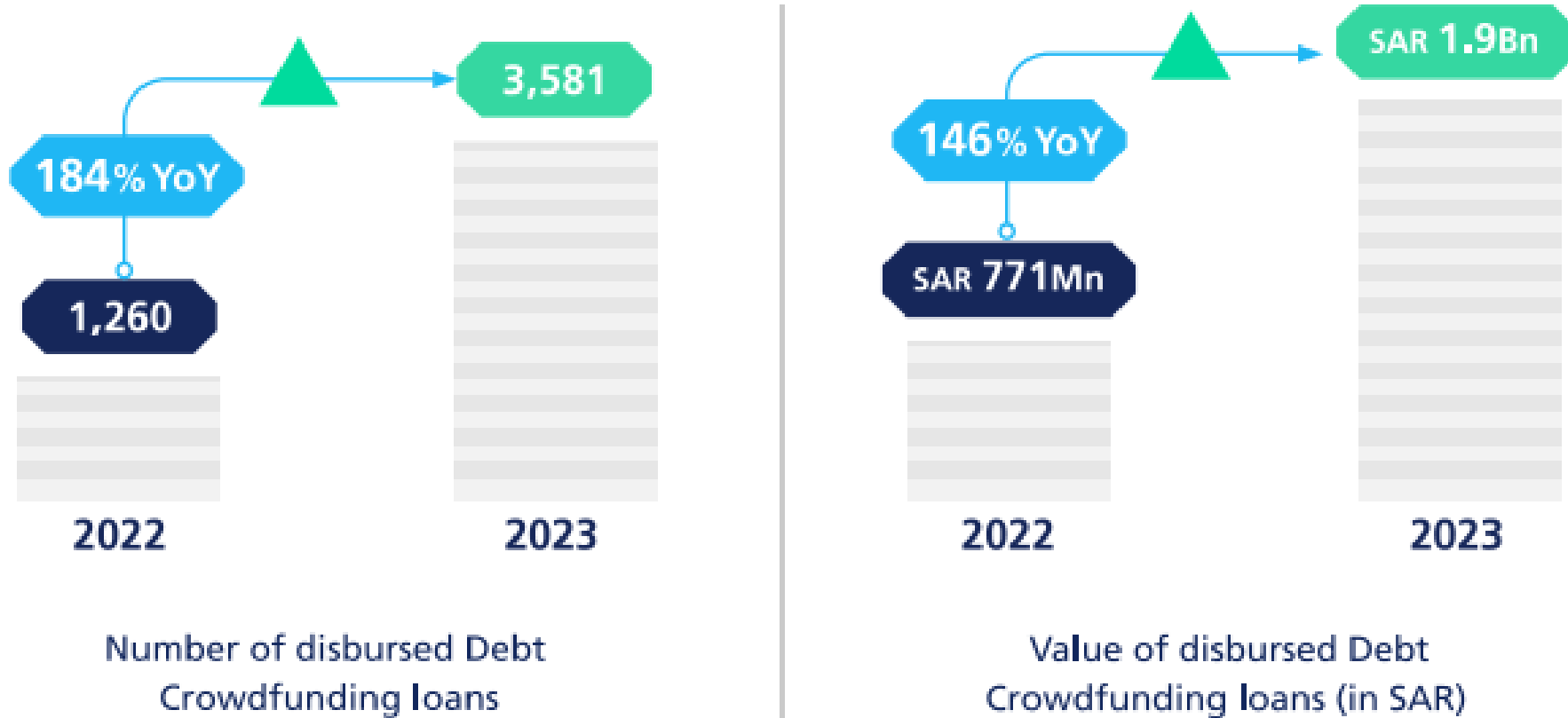
تأمین مالی جمعی:

- تعداد سرمایه‌گذاران استفاده‌کننده از پلتفرم‌های تأمین مالی جمعی به ۱۴۵ هزار نفر رسید که ۵۸ درصد افزایش یافت.
- تعداد کل سرمایه جذب شده از طریق این پلتفرم‌ها ۳,۵۸۱ بود که ۱۸۴ درصد افزایش داشته است.
- ارزش سرمایه جذب شده به ۱.۹ میلیارد ریال سعودی افزایش یافت.

تعداد کل سرمایه جذب شده از طریق پلتفرم‌های تأمین مالی جمعی

Figure 3.2.23:

Total number and value of disbursed Debt Crowdfunding loans

۳. بانکداری باز

چارچوب و راه‌اندازی

• بانکداری باز:

بانک مرکزی عربستان چارچوب بانکداری باز را در نوامبر ۲۰۲۲ معرفی کرد. در سال ۲۰۲۳ تعداد مشتریان ثبت‌نام‌شده در پلتفرم‌های بانکداری باز به ۳۱۸.۷ هزار نفر رسید که ۷۴ درصد از آن‌ها کاربران فعال بودند.

• ارائه‌دهندگان خدمات شخص ثالث (TPPs):

این مدل شامل مدیریت مالی شخصی (PFM) و مالی شرکتی (EFM) بوده و به کاربران کمک می‌کند تا داده‌های مالی خود را به صورت امن با دیگران به اشتراک بگذارند.

تعداد مشتریان ثبت‌نام‌شده در پلتفرم‌های بانکداری باز + کاربران فعال عملیاتی

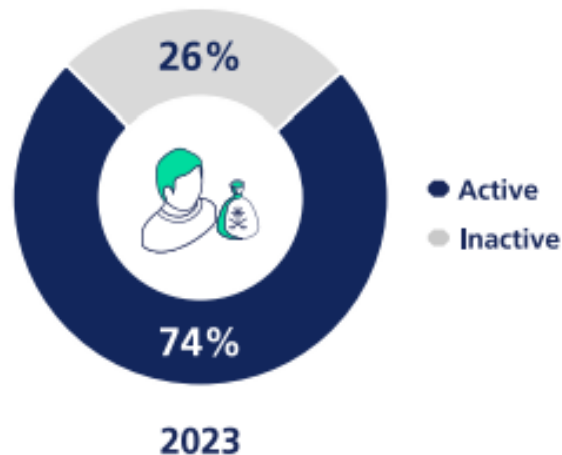
Figure 3.3.2:

Total number of registered customers (TPPs)

Figure 3.3.3:

Breakdown of registered customers by level of activity (TPPs)

Active - A customer that used the platform once during the year
Inactive - A customer that never used the platform during the year

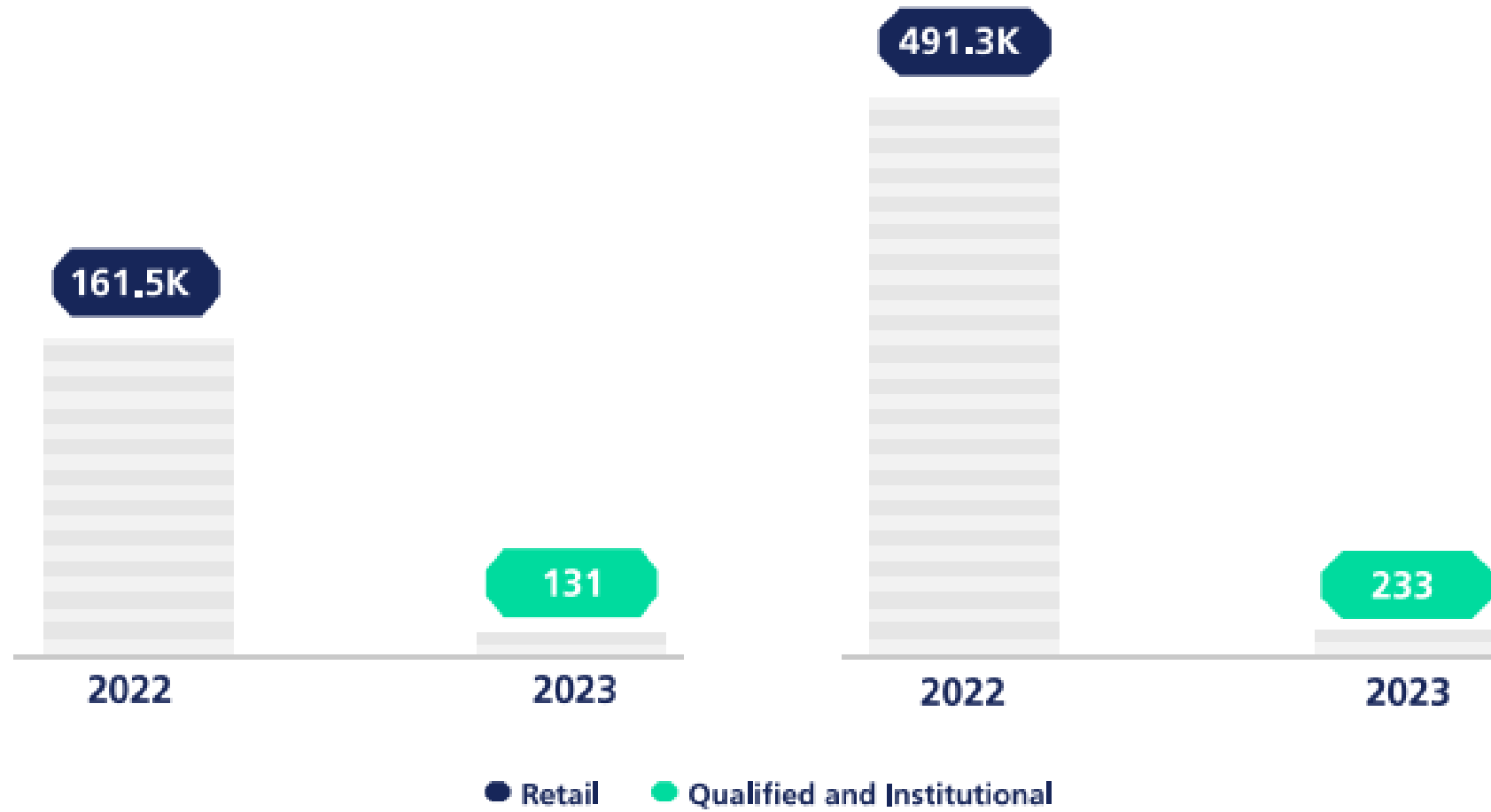
۴. مشاوره سرمایه‌گذاری

پلتفرم‌های مشاوره رباتیک (Robo-Advisory):

- تعداد کاربران این پلتفرم‌ها در سال ۲۰۲۳ به ۴۹۱.۶ هزار نفر رسید که نسبت به سال قبل ۲۰۴ درصد رشد داشته است.
- ارزش دارایی‌های مدیریت‌شده توسط این پلتفرم‌ها به ۱.۴ میلیارد ریال سعودی رسید که نشان‌دهنده رشد ۳۵۴ درصدی نسبت به سال قبل است.
- تعداد سرمایه‌گذاران خرد به ۴۹۱.۳ هزار نفر رسید و سرمایه‌گذاران سازمانی نیز به ۲۳۳ عدد افزایش یافتند.

تعداد کاربران پلتفرم‌های Robo-Advisory

Figure 3.5.2:
Type of investors in Robo-Advisory

۵. بیمه‌فین‌تک (Insurtech)

- توسعه بیمه‌فین‌تک:

با تأسیس سازمان بیمه (AI) در نوامبر ۲۰۲۳، تعداد فین‌تک‌های فعال در بخش بیمه نسبت به سال قبل بیش از دو برابر شد.

- رشد صنعت بیمه:

تصویب قوانین جدید برای استارت‌آپ‌های بیمه به آنها انعطاف‌پذیری و شفافیت بیشتری داده است.

۶. سرمایه‌گذاری‌های جایگزین

پلتفرم‌های توزیع صندوق‌های سرمایه‌گذاری و املاک (IREFD):

- تعداد سرمایه‌گذاران ثبت‌شده در پلتفرم‌های IREFD در سال ۲۰۲۳ به ۱۱۳.۳ هزار نفر رسید که نسبت به سال قبل ۲۲ درصد افزایش یافت.
- ارزش کل سرمایه‌های جذب‌شده توسط این پلتفرم‌ها به ۱.۳ میلیارد ریال سعودی افزایش یافت.
- ۵۲ درصد از سرمایه‌گذاران در استان ریاض مستقر بودند.

فصل چهارم: روندهای تأمین مالی

روندهای سرمایه‌گذاری

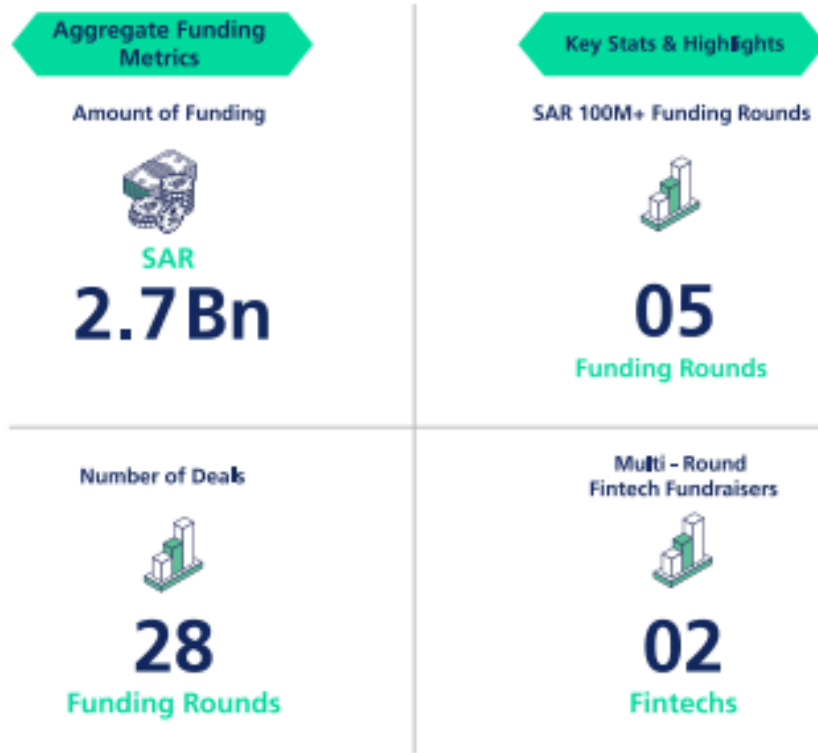
سرمایه‌گذاری‌های جذب‌شده در سال ۲۰۲۳:

فین‌تک‌های عربستان سعودی توانستند ۲۸ دور تأمین مالی با ارزش ۲.۷ میلیارد ریال سعودی انجام دهند که نسبت به سال قبل ۷۷.۹ درصد رشد داشته است.

سرمایه‌گذاری‌های خطرپذیر:

شرکت‌ها در سال ۲۰۲۳ مجموعاً ۵.۴ میلیارد ریال سعودی از طریق سرمایه‌گذاری خطرپذیر جذب کردند.

Figure 4.1:
2023 Snapshot: KSA Fintech Funding Landscape
Venture Equity Funding

Venture Debt Funding

سرمایه‌گذاری‌های جذب‌شده

نیما رحیمی

مشاور و مربی توسعه کسب و کار و بازاریابی

www.nima.link

برای دانلود سند اصلی گزارش کلیک کنید.